

DISERTAČNÍ PRÁCE

MgA. Leona Kubišová, DiS.

Grafický design, vizuální komunikace a gramotnost

Proměny recepce vizuální komunikace s ohledem na vizuální gramotnost, komunikační trendy a nová média

Studijní program: Doktorský P8206 Výtvarná umění

Studijní obor: 8206V102 Multimédia a design

Školitel: doc. PaedDr. Jiří Eliška

Jaká je role vizuální komunikace ve společnosti, která neustále mění svá obecná hodnotová kritéria, do jejíhož běžného, každodenního života zasahují falešné, falšované, pozměněné, zmanipulované a propagandistické informace, řeší autorka ve své disertaci se zaměřením na oblast vizuální gramotnosti. I když má práce klasickou strukturu, oceňuji přesahy do dalších oborů a to, že autorka vnímá a v práci zpracovává problematiku komplexně, že vytváří prostor pro realizovatelné výstupy a nabízí možné profesní postupy.

Práce přináší přehled o současném stavu teorií a názorů v dané problematice, analyzuje jednotlivé teorie a přístupy k chápání vizuální komunikace a vizuální gramotnosti. Přínosná a informačně hodnotná je také obsahová analýza kurikulárních dokumentů. Disertační práce je celkově zaměřením i zacílením výzkumu na odborné kompetence konstruována hlavně z pozice její profese. Je praktikující grafická designérka a zároveň je pedagožkou na střední odborné škole. Provázanost dvou profesí na jednom společném „poli“ nabízí širší (než jen čistě teoretické) pohledy na důležitou oblast vnímání a reflektování situace ve specifické oblasti komunikace.

Není neznámo, že povědomí lidí o tom, jak snadno vznikají zmanipulované obrazy, je nevalné. To, jak jsou obrazové informace zakódovány je otázkou odborné profese GD, jak jsou dekodovány a vnímány lidmi už je otázkou pro tvůrce marketingových strategií. Schopnost porozumět ataku obrazové nepravdy v čase sociálních sítí, aplikacích, nových komunikačních technologií a tlaku médií je důležité, zejména u mladší generace. Výzkum, který doktorandka realizovala v průběhu 4 let na různých odborných školách jasně ukazuje úroveň vizuální gramotnosti a potřebu nových obsahů při předávání informací na středním stupni odborného školství. Závěry jsou aplikovatelné v obecné rovině, i pro vyšší stupeň vzdělávání, kde ideálem je aby grafik měl nejen schopnost kvalitně vizualizovat informace, ale aby vnímal i přesahy do vizuálního vnímání lidí (kritické myšlení) a hlavně pěstoval svou úroveň vizuálního myšlení (dříve výtvarného talentu).

Protože orientovat se v problematice vizuální gramotnosti se ukazuje jako stejně důležité a potřebné jako nutnost posílit u studentů i ve společnosti gramotnost finanční a počítačovou, vnímám téma, které Leona Kubišová řešila za velmi přínosné a zejména pro obor – grafický design, velmi naléhavé.

Teoretická i část výzkumná a procesy probíhající ve Vizuální laboratoři ukazují, že nejdůležitější je, z odborné pozice grafického designéra (je-li pedagogem), učit studenty profesně myslet.

Všechny parametry a požadavky na obsahovou, informační, oborovou úroveň očekávanou od disertace a také osobní vklad a profesní přínos autorky považuji za splněné.



Doc. PaedDr. Jiří Eliška

31. 3. 2022